

Boek 17.

De blauwe Ridder.

+ De keuze van Grensvale +

Hoofdstuk 1 – De mensen in het fort

De ochtend boven Grensvale begon met een dunne nevel die tussen de houten palissades bleef hangen alsof het fort zelf nog niet wist of het wakker wilde worden. Op de wachttorens stonden mannen van de Witte Boom met hun maliënkappen diep over hun hoofd getrokken, terwijl beneden op de binnenplaats al stemmen klonken van kinderen, vrouwen, soldaten, ambachtslieden en vluchtelingen die in de afgelopen weken bescherming hadden gezocht achter Thomas' muren. Het was niet langer alleen een grensfort met barakken, stallen, voorraadschuren en wachttorens. Grensvale ademde als een klein dorp dat nog niet wist hoe groot het wilde worden, maar wel al wist dat het niet meer zomaar verlaten kon worden.

Thomas stond bij de ingang van de grote opslagschuur en keek langzaam over de binnenplaats. Hij droeg zijn donkerblauwe wapenrok met de witte boom over zijn maliënkolder, maar zijn helm had hij afgedaan, zodat de mensen zijn gezicht konden zien. Hij wilde vandaag niet overkomen als een ridder die bevelen uitdeelde vanaf een paard, maar als een heer die begreep dat achter ieder gezicht een verhaal zat. Aan zijn gordel hing zijn zwaard, aan zijn rug zijn blauwe vliegerschild met de witte boom en gouden rand, maar in zijn hand hield hij geen wapen. Hij hield een schrijftafelletje vast met losse perkamentvellen, waarop namen, leeftijden, beroepen en noden genoteerd moesten worden.

“Niemand wordt hier geteld als bezit,” zei Thomas tegen Marcus, die naast hem stond met een ganzenveer in zijn hand. “Ik wil weten wie voedsel nodig heeft, wie ziek is, wie kan werken, wie kinderen heeft en wie bescherming mist. Als wij niet weten wie hier zijn, kunnen wij hen ook niet goed helpen.” Marcus knikte ernstig. Hij was ooit zelf een man geweest die niemand meer telde, behalve als gevangene of last. Juist daarom begreep hij beter dan veel anderen wat Thomas bedoelde. “Dan schrijven we ze op als mensen, heer. Niet als monden om te voeden.”

Aan de andere kant van de binnenplaats zat Anne op een lage bank bij een groep vrouwen en kinderen. Mia stond naast haar met een mand vol linnen stroken, kruidenzakjes en een kruik warm water. Anne sprak rustig met een jonge moeder die haar baby dicht tegen zich aan hield, terwijl twee kleine jongens achter haar rok weggropen zodra een soldaat te dicht langsleiep. Anne glimlachte zacht en boog zich iets naar hen toe, niet als vrouw die boven hen stond, maar als iemand die wist hoe angst eruitzag wanneer mensen te lang hadden moeten vluchten.

Lucas liep intussen met zware stappen tussen de mannen door. Zijn grijze haar stak onder zijn maliënkap vandaan en zijn verweerde gezicht stond streng, maar zijn ogen misten weinig. Hij wees mannen aan die sterk genoeg waren voor wachtwerk, anderen voor hout hakken, stallen uitmesten, palissades herstellen of water dragen. Sven stond bij de poort en sprak met enkele jagers en jonge boeren die beweerden dat zij de paden rond Riverveld kenden. Hij stelde korte vragen, keek naar hun handen, hun laarzen en hun houding, en leek soms meer uit stilte te halen dan uit woorden.

Tegen de middag lagen de eerste lijsten op een ruwe tafel in de schuur. Er waren gezinnen zonder huis, oude mannen die nog konden vlechten en repareren, vrouwen die konden naaien, kinderen zonder vader, smedenknechten, boeren, houthakkers, gewonden en mannen die graag wilden vechten maar nog niet wisten wat discipline betekende. Thomas liet zijn vingers langzaam over de namen gaan. Het waren er veel. Meer dan hij op het eerste gezicht had beseft.

Anne kwam naast hem staan en legde haar hand kort op zijn arm. “Het zijn geen vluchtelingen meer zodra je hun namen kent,” zei ze zacht.

Thomas keek naar buiten, naar de volle binnenplaats, naar Lucas die brommend een groep mannen rechtzette, naar Mia die een ziek kind onderzocht, naar Marcus die zorgvuldig bleef schrijven en naar de Witte Boom-banier die boven de poort in de wind hing.

“Nee,” zei hij langzaam. “Dan worden het mensen voor wie je verantwoordelijk bent.”

En op dat moment begreep Thomas dat Grensvale veranderd was. Het was niet langer alleen een fort aan de grens. Het was een plaats waar mensen kwamen omdat zij geloofden dat de Witte Boom hen niet zou laten vallen.

Hoofdstuk 2 – De toespraak van Thomas

Toen de registratie van de mensen in Grensvale voor het grootste deel klaar was, liet Thomas de hoorn bij de poort blazen. Niet hard als waarschuwing voor gevaar, maar lang en laag, zodat iedereen wist dat zij naar de binnenplaats moesten komen. Langzaam vulde het open stuk tussen de voorraadschuren, stallen en houten barakken zich met vluchtelingen uit Riverveld, vrouwen met kinderen aan hun rokken, oude mannen die op stokken leunden, ambachtslieden met ruwe handen, boeregezinnen met vermoeide gezichten en soldaten van de Witte Boom die zich langs de randen opstelden om orde te houden zonder dreigend te lijken. Vanaf de palissades keken enkele wachters neer op de menigte, terwijl de donkerblauwe banieren met de witte boom zacht bewogen in de koude wind.

Thomas stond niet op een hoge verhoging. Er was een omgekeerde ton neergezet, en een jonge soldaat had zelfs voorgesteld dat hij daarop kon gaan staan zodat iedereen hem beter kon zien, maar Thomas had zijn hoofd geschud. Hij wilde niet boven deze mensen staan alsof hij een heer was die bevelen over hun hoofden heen wierp. Hij wilde tussen hen staan. Daarom nam hij plaats midden op de binnenplaats, met Anne dicht aan zijn rechterzijde en Lucas iets achter hem, breed, grijs en zwijgend als een muur waarop Thomas kon vertrouwen. Marcus stond bij de tafel met de lijsten, en Sven hield de poort in de gaten, meer uit gewoonte dan uit angst.

Thomas keek naar de gezichten voor zich. Hij zag wantrouwen, hoop, vermoeidheid en stilte. Veel van deze mensen hadden heren gekend die pas spraken wanneer er belasting moest worden betaald of wanneer mannen voor oorlog werden opgeëist. Daarom ademde hij rustig in voordat hij begon.

“Gisteren en vanmorgen hebben wij jullie namen opgeschreven,” zei hij helder. “Niet omdat jullie bezit zijn van dit fort. Niet omdat jullie onder dwang onder mijn banier staan. Maar omdat ik wil weten wie hulp nodig heeft, wie voedsel nodig heeft, wie ziek is, wie kan werken en wie beschermd moet worden.” Er ging zacht gemompel door de menigte, maar niemand onderbrak hem.

Thomas vervolgde: “Ik spreek jullie nu voor de tweede keer toe, omdat dit belangrijk genoeg is om geen misverstand te laten bestaan. Niemand hier is een gevangene. Niemand onder de Witte Boom wordt gedwongen om te blijven. En niemand wordt gedwongen om terug te keren naar Riverveld als zijn hart dat niet kan dragen.”

Een vrouw met een kind op haar arm kneep haar lippen op elkaar. Een oude boer keek naar de grond. Thomas zag het en maakte zijn stem iets zachter.

“Wie terug wil naar Riverveld, krijgt bescherming onderweg. Niet alleen woorden, maar soldaten, wagens, voedsel en verkenners vooruit. Wie zijn akker wil herstellen, zijn huis wil zoeken of bij de graven van zijn familie wil staan, zal niet alleen gaan.”

Daarna draaide hij zich langzaam naar de andere kant van de menigte.

“Wie hier wil blijven, krijgt ook een plaats. Grensvale is geen rijke stad en geen warm paleis. Er zal gewerkt moeten worden. Hout moet gehakt worden, muren moeten hersteld worden, zieken moeten verzorgd worden, paarden gevoerd, velden voorbereid en voorraadschuren gevuld. Maar wie bereid is mee te bouwen, krijgt werk, bescherming en een toekomst onder de Witte Boom.”

Deze keer bleef het stil. Niet de stilte van angst, maar van mensen die woorden hoorden die zij niet gewend waren. Anne keek naar Thomas en voelde trots in haar borst groeien. Zij zag hoe de vluchtelingen niet alleen naar hem keken als ridder met een zwaard, maar als een man die hun keuze werkelijk respecteerte.

Lucas boog iets naar Thomas toe en mompelde laag genoeg dat alleen hij het kon horen: “Dat was beter dan een bevel.”

Thomas keek niet om, maar er trok een korte glimlach over zijn gezicht.

“Dat was ook precies de bedoeling.”